

PUTİN ÜLKESİ GERÇEK RUSYA'YA BİR YOLCULUK ANNE GARRELS

—
Araştırma
İnceleme
—



Çeviren: Yüksel Taşkın

Anne Garrels (d. 1951), Harvard Üniversitesi Radcliffe Koleji'nden 1972'de mezun oldu. Gazeteciliğe Amerikan medya kuruluşu ABC'de başladı. 1982'de sınır dışı edilene kadar Moskova'da görev aldı. 1988'de NPR'ye geçti ve Rusya'nın yanı sıra Çeçenistan, Kosova, Afganistan, Pakistan, İsrail ve Batı Şeria'da bulundu. 2003'te, ABD'nin Irak işgali sırasında, Bağdat'taki on altı Batılı gazeteciden biri olan Garrels, bu döneme ilişkin izlenimlerini *Naked in Baghdad* (Bağdat'ta Çıplak) kitabında topladı. Yazar, 2003'te Radyo Programcılığı George Polk Ödülü'nü ve International Women's Media Foundation tarafından verilen Cesur Gazetecilik Ödülü'nü kazandı. Anne Garrels, Connecticut'ta yaşıyor.

Putin Ülkesi

Gerçek Rusya'ya Bir Yolculuk

PUTİN ÜLKESİ
Gerçek Rusya'ya Bir Yolculuk

Orijinal adı: Putin Country: A Journey Into the Real Russia

© 2016 Anne Garrels

Farrar, Straus and Giroux, LLC, New York işbirliğiyle basılmıştır.

Yazan: Anne Garrels

İngilizce aslından çeviren: Yüksel Taşkın

Yayına hazırlayan: Sıla Arlı

Yayın hakları: © Doğan Egmont Yayıncılık ve Yapımcılık Tic. A.Ş.

Bu kitabın Türkçe yayın hakları AnatoliaLit Telif Hakları Ajansı aracılığıyla satın alınmıştır.

1. baskı / Ekim 2019 / ISBN 978-605-09-6690-9

Sertifika no: 11940

Kapak tasarımı: Serçin Çabuk

Kapak görseli: avstraliavasin / iStock / Getty Images Plus

Baskı: Yıkılmazlar Basın Yayın Prom. ve Kağıt San. Tic. Ltd. Şti.

Evren Mah. Gülbahar Cad. No: 62 / C Güneşli - Bağcılar - İSTANBUL

Tel: (212) 515 49 47

Sertifika no: 45464

Doğan Egmont Yayıncılık ve Yapımcılık Tic. A.Ş.

19 Mayıs Cad. Golden Plaza No. 3, Kat 10, 34360 Şişli - İSTANBUL

Tel. (212) 373 77 00 / Faks (212) 355 83 16

www.dogankitap.com.tr / editor@dogankitap.com.tr / satis@dogankitap.com.tr

Putin Ülkesi

Gerçek Rusya'ya Bir Yolculuk

Anne Garrels

Çeviren: Yüksel Taşkın

Vint'e, her zaman sevgiyle

İçindekiler

1 / Kaos	13
2 / İstikrar	23
3 / Kimlik	37
4 / Taksî şoförü	49
5 / Eşcinsel bir hayat	60
6 / Bir Rus ailesi	66
7 / İnatçı anne babalar	79
8 / Doktorlar	92
9 / Uyuşturucu bağımlıları	101
10 / Okul binaları ve kışlalar	111
11 / İnananlar	126
12 / Müslümanlar	141
13 / İnsan hakları aktivistleri	154
14 / Adli tıp uzmanı	168
15 / Konuşma özgürlüğü	181
16 / Nükleer kâbus	196
17 / Değişen manzaralar	211
18 / Kırmızı çizgiler	225
Teşekkür	231

Kaos

2013 kışında bir sabah, Rusya şehri Çelyabinsk'lilerin gözleri gökyüzünü kaplayan beyaz bir lekeyle kamaştı. Beyaz leke, ağaran günü aydınlatmış, ufka doğru bir yay çizerek ardında bir duman bulutu bırakmıştı. 31. Lise'nin öğrencileri, “gerçekdışı ışığı” görebilmek için burunlarını sınıf pencerelerine yapıştırdılar. Birkaç dakika sonra şiddetli bir patlama meydana geldi. Sağlam pencereler sadece titremişti ama şehirde camlar, televizyon ekranları tuzla buz olmuş, kırılan parçalar havaya saçılmıştı. Otomobil alarmları devreye girdi, bir çinko fabrikasının çatısı kısmen çöktü. Etrafa saçılan molozlar yüzünden iki yüze yakın insan yaralandı. Şaşırtıcı olan, kimsenin ölmemesiydi.

Otomobillerin kontrol panellerine monte edilmiş kameraların çektiği çarpıcı görüntüler hızla internete akmaya başladı. Bu kameralar genellikle bölgede çok sık yaşanan trafik kazalarını kaydetmek ve sigorta taleplerini desteklemek için kullanılır. Bu defa kaydettikleriyse, yeryüzüne yaklaşan on sekiz metre genişliğinde bir meteordu. Yaklaşık olarak saatte 67.466 kilometre, saniyedeysse 19,3 kilometre hızla ve hiç fark edilmeden gelmişti. Çelyabinsk bölgesinin 45 kilometre üzerinde parçalanmaya başladı, yaklaşık 500 bin tonluk TNT'ye eşdeğer bir enerjiyle patladı. Bu, Hiroşima'da patlayan atom bombasından otuz kat daha güçlüydü. Ortaya çıkan ateş topu en yoğun anında, güneşten otuz kat daha yüksek bir parlıltı yarattı. Bilim insanları bu meteorun, 1908 yılında Sibirya'nın Tunguska Nehri'ne düşen meteordan sonra en büyük kütleye sahip olduğunu belirttiler.

Meteor parçaları bölgeye yağarken, en büyük parça bölge başkentine birkaç saatlik otomobil yolculuğu mesafesinde olan Çebarkul Gölü'nü kaplayan kalın buz tabakasına çarparak geniş bir delik açmıştı. Burada bir patlama olmamış, sadece bir ısıltı ortaya çıkmıştı. Yakındaki bir Ortodoks kilisesinde bulunanlar, ara vermeden ibadetlerine devam ettiler. Gölde her şeyden habersiz avlanmaya giden balıkçılar, derin rüyalarından anı bir şokla uyanıverdiler ama göle çarpan her neyse, ardında ağzı açık bir delik bırakarak suyun derinliklerinde kayboldu.

Dalgıçlar sekiz ay sonra yarım ton ağırlığında bir cisim karaya çıkardılar. Cisim kaldırıldığında üç parçaya bölünmüştü. En büyük parçası şimdi bölge müzesinde camdan bir kubbenin altında sakince durmakta. Urallar'a özgü, parıldayan yeşil malakit ve koyu mor çeroit taşı gibi renkli kayalarla kıyaslandığında, erimiş bölümleri sökülüp atılınca ortaya çıkan oyuklarıyla, geçirdiği olağanüstü yolculuğun izleri silinmiş olan meteor, donuk bir cisme dönüşüvermiş.

Batıl inançlılar ve dindarlar, bu çok nadir rastlanan olayda bir anlam bulmaya çalıştılar. Mizah meraklıları, Başkan Vladimir Putin'in atadığı ve uzun süredir yolsuzluk iddialarının hedefi olan valinin günahları için bir işaret verildiğini iddia ettiler. Herkesin hemfikir olduğu noktalar, Moskova'nın 1.600 kilometre doğusundaki kumlu sanayi bölgesi Çelyabinsk'in artık yeniden haritadaki yerini aldığı ve yaşanan rahatsızlıkların ilk kez insan elinden olmadığıydı. Bir zamanlar meydana gelen gizli bir nükleer kaza nedeniyle gezegenin en kirli yerlerinden birisi olarak bilinen ve sanayi atıkları nedeniyle adeta nefes alnamaz hale gelen bölge, çok sayıda küçük düşürücü olayın kurbanı olmuştu. Bölge sakinleri bu doğal olaya gururla ve saygı dolu bir korkuyla yaklaştılar. Sözde "uzay taşı" aracılığıyla ticaret kısa sürede serpildi. Yerli bir çokolata fabrikası, gösterişli bir "Meteor" ürünü piyasaya sürdü.

Çelyabinsk 1993'te, Sovyetler Birliği'nin dağılmasından iki yıl sonra bağımsızlığını yeni kazanan ve hayatta kalma mücadelesi veren Rusya'yla beraber benim de radarıma girmişti. Gazeteci olarak Sovyetler Birliği ve yeni Rusya'da pek çok görev üstlenmiştim. Bahsi geçen dönemde de NPR'nin Moskova merkez-

li muhabiri olarak çalışıyordum. Her Rus'un size söyleyeceği gibi, "Moskova, Rusya demek değildir." 1990'lar boyunca ülkenin en zengin ve güçlü şehriyle diğerleri arasındaki fark daha da arttı. Moskova sadece başkent ve devletin merkezi değildi. Şehir aynı zamanda finans, ticaret, kültür ve eğlencenin de merkeziydi ve bir bakıma aynı anda Washington, New York, Chicago ve Los Angeles'tı. Buna rağmen Rusların çoğunluğu, çok çeşitli etnik gruplar dahil olmak üzere, Moskova'nın dışında yaşarlar. Çok geniş bir alana dağılmış olan bu insanlar, Moskova mega-kentine hem hayranlık hem de hınç duyarlar. Başkent Çevre Yolu'nun epeyce uzağında bir yer bulmam gerektiğine karar vermiştim. Böylece siyasal, etnik, toplumsal ve ekonomik depremlerin yıkıntıları altında kendilerine bir hayat kurmaya çalışan yeni Rusya yurttaşlarını gözleyebilecektim.

Bir vilayet bölgesine yoğunlaşmaya karar vererek bir dizi kent ve bölge üzerine kafa yordum. Nihayet son sözü kadere bırakmaya karar verdim. Ofisimde bir dart olmadığı için sivri uçlu bir kalem genişçe Rusya haritasına atıverdim. Bölgenin merkezine oldukça yakın bir yere saplanan kalem, orada hafif bir yırtık meydana getirmişti. Bu yer, ülkenin büyük bölümü gibi, uzun süredir yabancılara kapalıydı ve ancak yeni yeni dış dünyaya açılıyordu. Kendime verdiğim, "kalem nereyi gösterirse oraya giderim" sözünü tutarak, Çelyabinsk şehri ve yakın çevresiyle ilişkimi başlatmış oldum. O tarihten beri de bölgeyi düzenli olarak ziyaret ediyorum. Burası sahiden de benim ikinci evim olmuş durumda.

Çelyabinsk şehri, Avusturya büyüklüğündeki toprakları ve sadece üç milyon olan nüfusuyla, Ural dağlarının güney kenarında yer alır. "Dağlar" ifadesi aslında tam olarak doğru bir isimlendirme değildir. Asırlardır erozyona uğrayan bu yer şekilleri, tepeciklerden hallice bir duruma dönüşmüş. Bu tepecikler, "Avrupalı" Batı Rusya'yı Sibirya'dan ayıran sınırı oluşturur. Moskova'dan ve Pasifik'ten oldukça uzakta bulunan, buradaki insanların gururla "Rusya'nın belkemiği" olarak nitelendirdikleri bölge; mineraller, kömür kaynakları, ormanlar, tarlalar ve göller bakımından zengindir. Bura halkı savaşta ve barışta ülkelerine büyük destek sağ-

ladıklarına inanırlar. Fakat bunun maliyeti fazlasıyla yüksektir, zira bölgede tarihin yol açtığı tahribat halen hissedilmektedir.

Ve tarih devam ediyor. 2010 ve 2012’de binlerce orta sınıf Moskova’lı, seçim hilelerini, yolsuzlukları ve kamu görevlilerinin su-iistimallerini protesto etmek için sokaklara döküldüğünde, ülkenin diğer bölgeleri nispeten sessiz kaldı. Moskova merkezli uluslararası basın, başkentteki protestolara geniş yer ayırırken ülkenin iç bölgelerini ihmal etti. Bu günlerde Batı medyasını izleyenler, ülkenin bir isyanın eşiğinde olduğunu düşünebilirdi.

Yabancıların körlüğü, Çelyabinsk bölgesindeki olayları kayda geçirme konusundaki kararlılığını güçlendirdi. Rusya’nın büyük kısmı gibi, Çelyabinsk bir Putin ülkesidir. Yazdıkça bu gerçeğin daha da belirginleştiğini gördüm. Nedenler oldukça çeşitli ve karmaşık.

Çoğunluk, 1990’lara özgü “anarşi” dedikleri süreci, SSCB’nin çöküşünü izleyen kanunsuzluk ortamını ve gerileyen hayat standartlarını üzüntüyle anımsar. İstikrar ve ulusal gurura özlem duyar. Başkan Putin’in, bu özlemlerini karşıladığına inanır. Hayranlık ve sevgilerine değer bir ülke hayali kurar. Pek çoğu, ikiyüzlülük ve kibirle itham ettiği Batı’ya öfke duyar. Statükonun bir alternatifi olduğuna inanan bir kimseyi bulmak oldukça güçtür. Bunun yerine yaşanılanlara gönülsüzce göz yummak daha yaygındır. Muhalefet parçalanmıştır, dermansızdır ve sindirilmiştir.

1993’te ilk defa geldiğimde Çelyabinsk, halkının Moskova kaynaklı değişikliklere bakarak çaresizlik, umut ve korku gibi değişken ruh halleri arasında gidip geldiği, iç karartıcı bir yerdi. Bölgenin tümü, “gizli” askeri ve sınai tesisleri nedeniyle 1930’ların sonlarından itibaren yabancılara kapatılmıştı. Devlete ait olan ve devlet tarafından kontrol edilen, on binlerce insanı istihdam eden bu devasa işletmeler, gelişmekte olan piyasa ekonomisinin tehdidi altındaydı. Çelyabinsk, hızla dünyanın bir parçası olmuştu. Devlet desteğini yitiren, “rekabetçi” olabilmek için gereken yapı ve düzenlemelerden yoksun olan bölge fabrikaları, ciddi yenileştirme çabalarına ve yatırımlara muhtaçtı. Ülkedeki kaos ve sermaye yetersizliği anımsandığında, hiç bilmedikleri Batı kaynaklı yatırımlarla ancak yol alabilirlerdi. Yeni uzmanlık ke-

limeleri, “kâr” ve “iflas”tı artık. Yeni bir dil ve fikir kümesi ülkeyi cazibesi altına alırken, Çelyabinsk, Rusya’nın hemen her yeri gibi hazırlıksız yakalanmıştı.

Ben bölgeye ilk gelen yabancılardanım ve devlet yetkilileri, “kabul edilebilir” konaklama olanakları olmadığı için utanıyorlardı. Bölgede, diğer büyük şehirlerde olduğu gibi yabancı ziyaretçilere hizmet sunan, devlete ait Intourist’e bağlı köhne ve fahiş fiyatlı otellerden yoktu. Yerel oteller, düzensiz ısıtma ve su hizmetleriyle çok daha döküntü durumdaydılar. Yerel otoriteler, Komünist Parti’ye ait bir misafirhanede kalmamda ısrar ettiler. Burası, standart daracık tek kişilik yatağı, dökülen duvar kâğıdı, pembe naylon perdeleri ve Sovyetler’e özgü olmakla beraber ülkede varlığını hâlâ hissettiren sigara ve antiseptik kokusuyla, diğer otellerden birazcık daha iyiydi.

Moskova’da sürekli yeni restoran ve kumarhaneler açılırken bu eğilim henüz Çelyabinsk’e ulaşmamıştı. Birkaç özel kulüp, parası olan az sayıda insana hizmet etmeye başlamıştı. Fakat bu kulüplerle ilgili belirgin işaretler yoktu. Nerede olduklarını sizin bilmeniz gerekiyordu. Müşteriler çoğunlukla, hiç konuşmayan “güzel bebeklerin” eşlik ettiği, siyah gömlekli ve kravatlı erkeklerdi. Adeta kötü bir gangster filminden fırlamış gibiydiler. Bu tipler, kazançlarını şehirde haraç karşılığı koruma sağlayarak, dükkânlardan, yeni gelişen özel işletmelerden ve geriye kalan fabrikalardan para sızdırarak elde eden, yeni suç çeteleriydi. Artık hızla dolaşıma giren ifadeyle “mafya” olarak tanımlanmaktaydılar. Şehrin polis teşkilatının yöneticisi, adamlarının yeterince silahlı olmadığını, suçlularca kolaylıkla devre dışı bırakıldığını veya onlarla işbirliği yaptığını kabul ediyordu.

Çelyabinsk semaları daha önce hakkında uyarıldığım keskin kokulu havadan temizlenmişti belki, ama yeni hava sadece rahatlık değil tehdit de barındırıyordu. Bunun anlamı, çoğunluğun geçimlerini sağladıkları çelik, kimyevi madde ve silah üreten fabrikaların üretim yapamaz hale gelmesiydi. İşçilere ya maaş ödenmiyor ya da fabrikaların takas sonucu elde ettiği kristal vazo veya sanayi tipi boru gibi tuhaf mallar kendilerine verilerek ödemeler gerçekleştiriliyordu. Binlerce işçinin çalıştığı en büyük işlet-

meler, Rus ordusu için oldukça pahalı ve niteliksiz ürünler üretmekteydi. Bunların neredeyse tamamı çöktü. Bu işletmeleri denetleyenler, çoğunlukla kişisel kârları için satabilecekleri her şeyi yağmaladılar.

Sovyet standartlarında bile içler acısı koşullarda yaşayan maddenciler, grev tehdidinde bulunuyorlardı. Hastanelerin temel donanımları tükenmiş olduğundan zaman zaman ulaşan Batı yardımına muhtaçlardı. Gıda sıkıntısı yaşıyordu ve insanlar ektikleri, şişeledikleri, sadaka aldıkları, takas ettikleri veya çaldıkları ne varsa, her sandalyenin, yatak veya kanepenin altında istiflemeye başlamışlardı. 1991 ile 1995 arasında gayrisafi yurtiçi hasıla yüzde 34 azaldı. Bu daralma, ABD’de Büyük Bunalım döneminde yaşananlardan çok daha yüksekti. Çelyabinsk gibi şehirlerin yediği darbe çok daha sertti. Belediye başkanı, salgın gibi yayılan işsizlik, huzursuzluk ve şehri karanlığa ve soğuğa teslim edebilecek bir bütçe açığından korkuyordu. En kötü kâbusları gerçekleşmek üzereydi ama şansı da yaver gitmişti. Kışın hava normalde eksi on sekiz derecenin altında seyrederken, beklenmedik şekilde sıcak geçen 1993 kışı, kentin ısınma giderlerini düşürmüştü, bütçeyi rahatlatmıştı. Fabrikalar, maaşlar düzenli ödenmese bile işçilerin çoğunu bordro listesinde tutmaları konusunda uyarılmışlardı.

* * *

Çoğu Rus kenti gibi Çelyabinsk batmak üzere olan fabrikalar etrafında örgütlenmişti. Bu fabrikalar, kendi kendine yeterli mini-kentler olarak tasarlanmıştı: Kendi harap lojman blokları, hastaneleri, klinikleri ve çocuk yuvaları mevcuttu. Belediyeler artık onların üzerine yıkılan bu hizmetleri karşılayabilmekten uzaktı. Bu yüzden devlet yetkilileri konut sahiplerine konutlarını özelleştirme izni verdi. Devlete ait konutlarda oturacak kadar şanslı olanlar, birdenbire ev sahibi oldular. Gerçi o zamanlar bunun ne anlama geldiğini, suça eğilimli bazı kişiler dışında pek anlayan da yoktu. Kredi ve ipotek mekanizmaları olmadığı için, çok fazla nakit kazanabilenler istisna tutulursa, bir emlak piyasası da mevcut değildi. Gangsterler yaşlıları hedef alıp ürküterek veya öldü-

rererek bir göz dairelerini ellerinden aldılar. Devlet, konut için sırada bekleyenlere bu hizmeti sağlama yükümlülüğünden de uzaklaştı. Gençler, birkaç kuşak aile üyesiyle kalabalık halinde yaşamak zorunda kaldıkları evlere sıkışıp kaldılar.

Küçük bir azınlık için 1980'lerin sonu ve 1990'lı yıllar baş dönürücü bir ilham ve olumlu değişim zamanıydı. Yeni dönem para kazanma şansı tanıyor; eski ve yeni hataları işleme özgürlüğü veriyordu. Bir zamanlar daracık mutfak köşelerine sıkışan gizli kapaklı sohbetler, artık açıktan yapılmaktaydı. Herkese ilk sorulan, "Ne okudun?" sorusuydu. Gerçi ergenler Stalin dönemiyle ilgili anı patlamasından çabuk sıkılmış, dizi dizi korsan DVD'lerin satıldığı pazarlar onlara çok daha cazip görünmüştü. Televizyonda baraj kapakları açılmış, Meksika yapımı popüler dizi filmler ve Britanya yapımı dedektif dizileri sürekli izlenen ürünler haline gelmişti. Cuma akşamları *Vzglyad* (Görüş) programı başladığında sokaklar boşalıyor, izleyiciler en son siyasi skandalları seyretmeye koşuyorlardı. *Kuklalar* isimli oldukça sert bir taşlama programı izleyenleri kırıp geçiriyordu. Bu ilk senelerde insanları konuşmaktan alıkoymak imkânsızdı ama bazıları için yeni özgürlükler neşelendirici olduğu kadar inciticiydi de. Bildikleri ve güvendikleri her şey kaybolmak üzereydi.

Bugün bile titrek ve alkolik olan Boris Yeltsin nihayet 1999 sonunda istifa ettiğinde, onun batılılaşmış ve Batı destekli danışman çevresinin ne kadar az sevildiğini tam olarak kavrayabilen çok az Batılı vardır. Batı'yla ilk balayı ve Amerika'ya duydukları aşk, umut ettikleri gibi gitmeyince, çoğu Rus'ta terk eden sevgiliye dair acı ve öfke hisleri hâkim olmaya başladı. Batı ve Yeltsin'in ekibi, özelleştirme kampanyasını, ülkenin kaynaklarının onları işletebilecek mahir insanların eline bırakılması gereği üzerinden savunuyorlardı. Buna karşı çoğu Rus için bu özelleştirmeler, şeffaf olmayan mezatlar, kapalı kapılar ardında gerçekleşen anlaşmalar, hileler, sokak şiddeti ve gizli kapaklı Komünist Parti fonlarına el koyarak devasa gelirlere ulaşan ayrıcalıklı bir oligarklar grubu anlamına geliyordu. İşçilerin eline geçen ise sözde "ortaklık payı" denilen bir avuç özelleştirme senedi idi. Ailelerini beslemek konusunda duydukları sıkıntıyla bu senetleri hızla elden çı-

karmak zorunda kaldılar. Bunları şeffaf olmayan biçimlerde servete kavuşanlara satarak onların keyiflerine keyif kattılar.

Para Moskova'ya akar ve şehirde son model arabalar cirit atarken, Çelyabinsk'in çukur dolu ve trafik yoğunluğu olmayan yollarında, paslı Ciguli ve Volga marka ulaşım araçları dolaşmaktaydı. Sıradan açık hava pazarları, devlete ait mağazaların yerini aldı. Bu açık hava pazarlarında bölge sakinleri kalın giysilerine sarınıp soğuktan korunmaya çalışarak, birkaç ruble kazanabilmek uğruna ellerinde ne varsa (evde dikilmiş giysiler, Çin ve Türkiye'den vergi ödenmeden ithal edilmiş mallar, nereden geldiği bilinmeyen inşaat malzemeleri) satmaya çalıştı. Dizginsiz enflasyon yüzünden halk elde avuçta ne varsa etrafta sayıları durmadan artan dövizcilere götürüp dolara çevirmeye ve yastık altında saklamaya başladı. Herkes sürekli günlük dolar kurlarını izler oldu. İnsanlar ellerindeki azıcık parayı koruyabilmek için yetenekli dolar spekülâtörlerine dönüşüverdiler. Bu, son derece bezdirici ve moral bozucu bir çabaydı da.

Çelyabinsk'te yaşayanların ve hatta Rusya'dakilerin çoğu için demokrasi ve "reform", açlık, suç ve toplumsal hizmetlerde devamlı bir geriye gidişle eşanlamlı olmaya başlayacaktı. En çok kâr getiren işlerden birisi, giderek artan hırsızlık ve şiddetten korunmak için, ekstra güçlendirilmiş ve üçlü kilitle desteklenmiş çelik apartman kapıları satmaktı. Batı'nın favorisi Başkan Boris Yeltsin'in yarattığı hayal kırıklığı, 1996'da Çelyabinsk halkını Yeltsin'in önerdiği vali adayını seçmeme tercihinine yöneltti. Eski tarz bir komünist vali seçilmişti ama yeni bir demokrasinin yükseldiği yönündeki övgülere rağmen Yeltsin sonuçları reddetti. Washington'ın da görünür teşvikiyle, kendi adayını valiliğe atadı. Kısa süreliğine ortada iki ayrı valinin olduğu, oldukça kafa karıştırıcı bir süreç yaşandı. Eski komünist bürokrasisinden gelenler zamanla siyasi alandaki etkinliklerini geri kazandılar.

1998'de Rusya dış borçlarını ödeyemeyeceğini ilan etti. Bunun üzerine, normalden fazla çalışana sahip, modası geçmiş fabrikalar bölgesi Çelyabinsk, yine sert bir darbe yedi. İşleri ve tasarrufları yeniden eriyip giderken halk, "Daha ne kadar dayanabiliriz?" sorusunu sormaktaydı.

Çelyabinsk'in sırları Putin'in hayalleri

Yirmi yıl önce, Amerikalı gazeteci Anne Garrels, Moskova'nın 1600 kilometre doğusundaki sanayi bölgesi Çelyabinsk'i ilk kez ziyaret etti. Uzun süre Sovyet nükleer programına ev sahipliği yapan Çelyabinsk; doğal güzelliği, kapanmış fabrikaları, gizemli kentleriyle, Moskova'ya hem çok uzak hem de çok yakındı. Garrels, yeni Rusya'nın kalbine yolculuk yaparak ülkenin, yurttaşları için heyecan verici olduğu kadar, zorlayıcı da olan yükselişine şahit oldu. Bölge zenginleşip gelişirken yolsuzluk artıyor, yabancı düşmanlığı kök salıyordu. Putin'in iktidara gelişi Rusya'ya yeni bir yön verirken, Çelyabinsk, Moskova'dan uzakta kendi kaderini yeni baştan çiziyordu.

Putin Ülkesi, sessiz çoğunluğun etkileyici tanıklıklarıyla Rusya'nın filtresiz bir fotoğrafı.

tasviri edilen
KDV'siz
satış fiyatı

₺ 28

ISBN 978-605-09-6620-2

ISBN 978-605-09-6620-2



9 786050 966909



Doğan
Kitap